

Minimalni standardi treninga (prema standardima Evropske asocijacije za bihevioralne i kognitivne terapije)

Kao član Evropske asocijacije za bihevioralne i kognitivne terapije (EABCT), UKBT prihvata Minimalne standarde treninga propisane od strane ove asocijacije. Na sledećim stranicama dajemo prevod originalnog teksta koji se nalazi na web - strani EABCT.

Uvod

Na polugodišnjem sastanku EABCT u Drezdenu, u januaru 1999. godine, formirana je Radna grupa sa ciljem stvaranja predloga za *Bazične standarde treninga za obavljanje prakse bihevioralnih i kognitivnih terapija u Evropi*. Radna grupa se sastala u Amsterdamu juna 1999. godine, a zatim je u septembru 1999. godine, na godišnjem sastanku EABCT u Drezdenu, izložila nacrt predloga. U januaru 2000 godine, na polugodišnjem sastanku EABCT u Granadi, nakon diskusije i konsultacije sa članicama - nacionalnim asocijacijama, predloženi standardi su revidirani i izloženi u priloženom dokumentu.

Evropsko udruženje za bihevioralne i kognitivne terapije (u daljem tekstu EABCT) je organizacija nacionalnih udruženja bihevioralnih i kognitivnih terapija. Svako nacionalno udruženje doprinosi razvoju kliničke prakse bihevioralne i/ili kognitivne terapije u svojoj zemlji. Svako nacionalno udruženje takođe prihvata da je osnovni trening, klinička supervizija i kontinuirani profesionalni razvoj od suštinskog značaja za razvoj kompetentnog terapeuta, te da nacionalne asocijacije i EABCT kao organizacija, imaju u tome značajnu ulogu.

Nacionalne asocijacije koje su članice EABCT se prilično razlikuju prema broju članova, načinu organizacije i ciljevima. Ovo nije iznenađujuće, budući da neke asocijacije postoje gotovo trideset godina, dok su se neke razvile tek u poslednjih pet godina. Takođe, pokrivenost psihoterapijske prakse zakonskim regulativama je različita u različitim evropskim zemljama. U nekim zemljama je čvrsto regulisano ko može, a ko ne može raditi kao psihoterapeut, dok negde postoji vrlo fleksibilan pristup psihoterapijskoj praksi. Ipak, sve nacionalne asocijacije se slažu da je potrebno razviti set bazičnih standarda za trening i smernice, što bi obezbedilo:

- da terapeuti koji prolaze trening iz bihevioralne i / ili kognitivne terapije znaju koje standarde treba da zadovolje tokom kompletnog treninga
- da organizatori edukacije poseduju detalje o tome šta treba da obezbede polaznicima kako bi im omogućili da zadovolje minimalne standarde treninga
- da poslodavci bihevioralnih i / ili kognitivnih terapeuta razumeju koje vrste kompetencija mogu da očekuju od nekoga ko je edukovan u bihevioralnim i / ili kognitivnim terapijama
- da nacionalne asocijacije za bihevioralne i / ili kognitivne terapije u Evropi poseduju smernice u odnosu na nivo treninga koji treba da očekuju od članova koji traže akreditaciju kao kompetentni terapeuti.

EABCT je razvila priložene *Bazične standarde za trening*. Ovi bazični standardi bi trebalo da se primenjuju u svim nacionalnim asocijacijama koje zahtevaju da trening bude na nivou koji obezbeđuje formalnu akreditaciju članova asocijacije kao kompetentnih terapeuta. *Bazični standardi za trening* ne znače da individualne asocijacije ne mogu postaviti više standarde.

EABCT je ustanovila *Stalni odbor za trening* koji će:

- pratiti usvajanje Minimalnih standarda treninga u nacionalnim asocijacijama - članicama
- obezbeđivati informacije o dodatnim zahtevima za trening i ograničenjima za ulazak u trening koji su na snazi u individualnim asocijacijama i zemljama
- pomagati novostvorenim asocijacijama da razviju programe treninga i omoguće terapeutima da dostignu Minimalne standarde treninga
- pomagati nacionalnim asocijacijama da razviju programe treninga i supervizije koji će omogućiti članicama - asocijacijama da razviju trening višeg nivoa i kompetencije
- pratiti evropske i nacionalne regulative relevantne za praksu psihoterapije i zahteve treninga koji mogu uticati na razvoj bihejvioralnih i / ili kognitivnih terapija

Standardi i preporuke *Stalnog odbora za trening* će se diskutovati unutar nacionalnih asocijacija i na formalnim sastancima EABCT (Polugodišnji sastanci ili tokom Godišnjih kongresa) na godišnjoj osnovi i u skladu sa tim redovno revidirati.

Rod Holland,
u ime Radne grupe za trening

Minimalni standardi

1. Preduslovi za ulazak u trening

1.1. Regulative koje određuju ko može da praktikuje i / ili da bude zakonski priznat kao psihoterapeut (uključujući bihejvioralni i / ili kognitivni terapeut) nisu iste u svim evropskim zemljama. U nekim zemljama psihoterapijska praksa je ograničena na specifične profesionalne grupe kao što su klinički psiholozi i psihijatri. U drugim zemljama opseg stručnjaka koji mogu praktikovati i biti akreditovani kao terapeuti je širi i može obuhvatati medicinske sestre - specijaliste, savetnike, socijalne radnike i druge profesionalne grupe. EABCT uvažava regulative koje određuje svaka pojedinačna zemlja, ali ne ograničava ulazak u trening na specifične profesionalne grupe.

1.2. Svi akreditovani psihoterapeuti koji su priznati od strane nacionalnih asocijacija uobičajeno će imati priznatu osnovnu edukaciju u odgovarajućoj bazičnoj profesiji i biće registrovani od strane stručnog regulativnog tela.

1.3. Terapeuti koji se razmatraju za akreditaciju imaće dovoljno iskustva u ulozi terapeuta u radu sa klijentom

1.4. Terapeut će sistematski koristiti kognitivnu i / ili bihejvioralnu terapiju kao glavni ili jedan od glavnih terapijskih modela.

2. Trajanje treninga

Period treninga će uključivati osnovni profesionalni trening koji osobu generalno priprema da radi kao psihoterapeut i period specijalističkog treninga i iskustva relevantnog za kognitivne i / ili bihevioralne terapije.

2.1. Ovo je minimalni standard koji ne sprečava da nacionalna asocijacija zahteva duži vremenski period za dostizanje osnovnih standarda treninga.

3. Teoretski trening i trening veština

3.1. Period treninga će uključivati dostizanje kritičkog razumevanja značajnosti studija ljudskog razvoja, psihopatologije, psihologije, socijalnih pitanja i prakse zasnovane na nalazima.

3.2. Specijalistički trening iz određenog modela kognitivne i / ili bihevioralne terapije, ili iz određene oblasti primene, može biti usmeren na specifična područja interesovanja (tj. REBT, CBT sa psihozama, CBT sa decom itd.). Ipak, svi terapeuti će imati minimalni kurikulum koji će obezbediti široko zasnovano razumevanje teoretske osnove kognitivnih i / ili bihevioralnih terapija i njihove primene na širokom opsegu problema.

3.3. Teoretsko znanje i veštine će biti dostignuti kroz strukturisano podučavanje i samostalno studiranje. Potrebno je najmanje 450 sati za elemente kognitivnog i / ili bihevioralnog treninga. Od toga, 200 sati treba da budu priznati kursevi ili utvrđeni programi studiranja koje drže priznati treneri.

3.4. Trening veština je suštinska komponenta dostizanja znanja i iskustva. Pretežno se može ostvariti kroz superviziranu kliničku praksu, radionice za sticanje veština, posmatranje i kliničku praksu. Trening veština treba da bude značajan deo terapeutovog sveukupnog programa treninga.

Neophodno je da se vodi protokol treninga, koji treba da specifikuje dužinu studiranja, broj sati podučavanja, naslove predavanja, i imena tutora ili mentora koji su učestvovali u treningu terapeuta.

Terapeut treba da dostigne veštine da bi mogao da razume i interpretira istraživanja relevantna za ishod i efektivnost kognitivnih i / ili bihevioralnih terapija.

4. Supervizirana klinička praksa

4.1. Terapeut treba da obavi 200 sati supervizirane procene i terapije tokom treninga.

4.2. Svi terapeuti bi tokom treninga imali superviziju procene i terapije, koju bi vodili kompetentni kognitivni i bihevioralni terapeuti. Supervizija bi se sastojala od redovnih diskusija i "feed - back" - a. Značajan deo treninga treba da bude intenzivna supervizija koja obuhvata korišćenje živog, audio ili video materijala.

4.3. Da bi se smatralo da terapeut ima završen trening potrebno je da tokom treninga tretira najmanje 8 klijenata, i to od procene do završetka ili prekida tretmana. Ti slučajevi bi pokrivali najmanje tri tipa problema. Rad sa tri problema bi bio intenzivno superviziran prema gornjem opisu.

4.4. Detalji supervizirane kliničke prakse i klinički slučajevi će se beležiti u protokolu treninga.

5. Lična terapija / razvoj

5.1. U nekim evropskim zemljama postoji regulisan zahtev za ličnom terapijom / ličnim razvojem psihoterapeuta i tamo gde se to primenjuje terapeuti će morati da zadovolje te zahteve.

5.2. Terapeuti moraju biti sigurni da su u stanju da identifikuju i da na odgovarajući način upravljaju svojim ulaskom u proces kognitivne i / ili bihevioralne terapije.

5.3. Terapeut bi morao imati razvijenu sposobnost da prepozna kada treba da traži profesionalni savet od drugih.

6. Akreditacija kognitivnih i / ili bihevioralnih terapeuta

6.1. Terapeuti koji zadovolje *Bazične standarde treninga*, odražavaju nivo kontinuiranog profesionalnog razvoja u kognitivnoj i / ili bihevioralnoj terapiji, primaju redovnu kliničku superviziju i zadovoljavaju bilo koje dodatne nacionalne ili zakonske zahteve koji se primenjuju u zemlji u kojoj žele da rade, treba da budu akreditovani od strane svoje nacionalne asocijacije ili nacionalnog regulativnog tela kao kognitivni i / ili bihevioralni terapeuti.

6.2. Asocijacije bi trebalo da poseduju, ili da stvaraju, procedure za akreditovanje psihoterapeuta na nivou koji pokazuje da su dostigli viši nivo kompetencije i ekspertize koji im omogućava da obezbeđuju superviziju ili trening za druge ili da budu priznati kao iskusni praktičari (senior practitioner) u oblasti bihevioralne i / ili kognitivne terapije.

6.3. Supervizori i iskusni praktičari će normalno imati 5 godina terapijske prakse nakon zadovoljavanja minimalnih standarda treninga i dobiće dalji trening za trenere / supervizore.

7. Procena bazičnih standarda treninga

7.1. Od terapeuta se očekuje da pokažu razumevanje teoretskih aspekata kognitivne i / ili bihevioralne terapije i njene primene putem formalne procene u vidu eseja, ispita ili istraživačkog projekta.

7.2. Razumevanje prakse zasnovane na nalazima treba da se oceni putem : 1. izradom jedne proširene studije slučaja u kojoj se kritički diskutuju nalazi istraživanja ili 2. relevantnom istraživačkom disertacijom ili 3. publikovanjem istraživanja kao prvi autor

7.3. Supervizirana praksa će biti podvrgnuta formalnoj proceni pomoću najmanje dve pisane studije slučaja (2000 - 4000 reči).

7.4. Gore opisana procena se obično zahteva u većini formalno priznatih trening programa iz kognitivnih i / ili bihevioralnih terapija. Za kandidate koji nisu prošli trening putem takvog kursa značajno je da ustanove nezavisan program studiranja i procene sa kompetentnim terapeutom koji je priznat od strane njihove nacionalne asocijacije.

7.5. Neophodno je da se vodi protokol treninga koji specifikuje dužinu studiranja, broj sati studiranja i popis predavanja, imana tutora ili mentora koji su učestvovali u terapeutovom treningu.

8. Programi treninga

EABCT podržava razvoj strukturisanih i akreditovanih programa treninga u svakoj zemlji, koji će omogućiti polaznicima nivo treninga i supervizije za dostizanje ovih minimalnih standarda i bilo kojeg višeg nivoa kompetencije koji se zahteva od njihove nacionalne asocijacije ili zemlje.

Mart, 2001

Stalni odbor za trening

Jaak Beckers, VVGT (Belgium)
Else de Haan, EABCT, Secretary / Treasurer
Rod Holland, EABCT Newsletter Editor
Lennart Holm, Sakt (Denmark)
Howard Lomas, BABCT (UK)
Andreas Veith, DGVT (Germany)
Sako Visser, VgT (the Netherlands)

prevod sa engleskog: Zorica Marić

*N.B. Originalni tekst može se pročitati na internet adresi EABCT:
<http://www.eabct.com>*